

Iedereen klaar...? Starten maar!

2022

Colofon

kwintessens

© Kwintessens, Amersfoort, juli 2022

Een aantal keer per jaar verschijnt Kwink &.... Deze uitgaves worden samengesteld door de makers van Kwink, vooral aansluitend bij bekende themaweken in het basisonderwijs, zoals de Week Tegen Pesten (september), de Week van de Mediawijsheid (november) en de Week van de Lentekriebels (maart). Dan wordt de algemene doelstelling van de themaweeek verbonden met specifieke SEL-doelstellingen. Altijd inhoudelijk onderbouwd en met concrete lessuggesties voor de leerkracht.

Teksten: Gerard van Midden en Wouter Siebers

KWINK &... DE GOUDEN WEKEN

De Gouden Weken... Dat is de periode van de eerste schooldag tot aan de herfstvakantie. Die eerste zes tot acht weken zijn cruciaal voor het creëren van een fijne sfeer in de groep. Wordt het een positieve, gezellige, hardwerkende groep waarin kinderen voor elkaar opkomen, of een negatieve groep waarin lang niet iedereen zich veilig kan voelen?

Een leerkracht die het belang van de Gouden Weken begrijpt - en dus actief aan een positieve groepsvorming werkt - gaat voor een leuk schooljaar voor iedereen. Maar hoe doe je dat?

In deze speciale uitgave van 'Kwink &' krijg je veel informatie over de eerste drie fases van groepsdynamica bij kinderen (forming, norming en storming), over hiërarchie in de groep, en geven we praktische en leuke werkvormen om de Gouden Weken optimaal te laten verlopen. Met bijlages voor het schoolteam en ouders. We verwijzen ook naar de speciale Kwink Gouden Weken-poster met daarop zeventien energizers voor groepsvorming in de onder-, midden- en bovenbouw. Deze energizers staan ook herhaald in dit katern.

The video thumbnail features a man in a dark blue polka-dot shirt on the left. To his right is a large play button icon. Further right is a poster for the book 'Kwink & ...de Gouden Weken'. The poster shows a group of children playing with a large yellow ball on a green field under a blue sky. The text 'Gouden weken TIPS VOOR DE EERSTE DRIE GROEPSFASES' is overlaid on the top right of the video frame. In the top left corner of the video frame is a circular logo with the text 'kwintessens'.

TIP: bekijk ook het filmpje 'De Gouden Weken' op www.kwinkopschool.nl (inlogpagina).

VIJF FASES VAN GROEPSDYNAMICA BIJ KINDEREN

Kinderen zitten op school in een groep. Een groep heeft volgens Wijsman (2013) de volgende kenmerken:

- **Directe interactie:** er is direct contact tussen de groepsleden.
- **Gezamenlijke waarden, doelen en normen:** elke groep ontwikkelt zijn eigen stijl (groepscultuur), samengevat als gezamenlijke uitgangspunten.
- **Groepsstructuur:** er is sprake van een netwerk van onderlinge relaties waarbij de groepsleden rollen vervullen en er leiders en volgers zijn.

Voor kinderen op de basisschool bepaalt de volwassene vooral de uitgangspunten.

Rolmodel

Kinderen kopiëren in een groep elkaars gedrag en leren proefondervindelijk hoe ze met elkaar en de regels moeten omgaan. De leerkracht heeft daarin een cruciale rol omdat zij het rolmodel is. Dit kopieergedrag van kinderen heet *modelling*. Hoe meer het rolmodel gewaardeerd en gerespecteerd wordt, hoe meer een kind zal nadoen. Goed voorbeeldgedrag vanaf dag één is dus essentieel.

Groepsfases

Een groep ontwikkelt zich in herkenbare fases. Tuckman (1965) stelde vijf fases van groepsdynamica vast. De fasering zonder begeleiding door een volwassene kent een andere volgorde dan die waarbij een leerkracht de leiding heeft. We bespreken in het kader van de Gouden Weken de eerste drie fases:

- **Forming:** het begin van de groep. De groep leert elkaar kennen, iedereen laat zich van zijn beste kant zien en kinderen zoeken gelijkgestemden. Ofwel: hoe worden wij een gezellige groep?
- **Norming:** de normen ontstaan. Hoe dit proces verloopt, hangt sterk af van de leider van de groep. Ofwel: welke regels horen bij het realiseren van een gezellige groep?
- **Storming:** de kinderen gaan op zoek naar hun eigen plek in de groep en de rollen worden

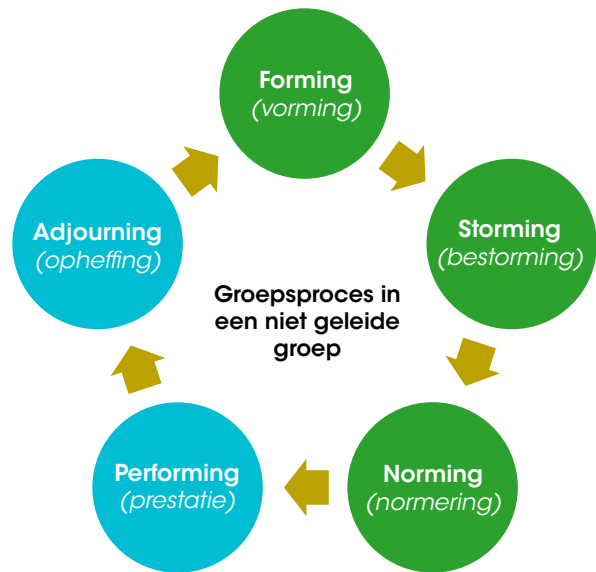
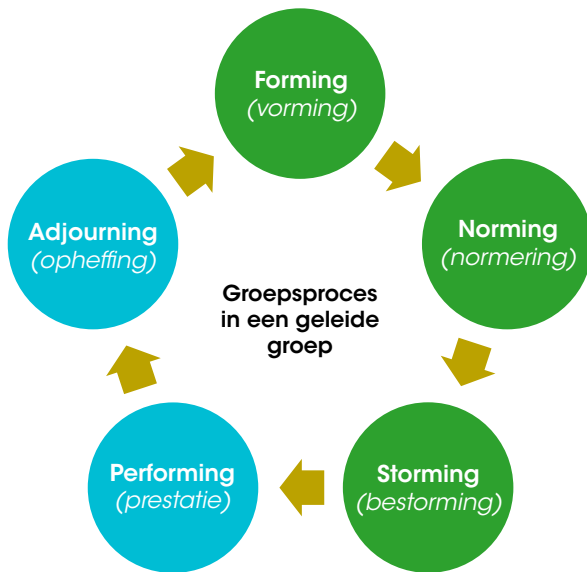
verdeeld. Het is hierin bepalend wie de meeste 'macht' heeft. Ofwel: hoe gaan we met elkaar om zodat het een gezellige groep wordt en blijft?

Het is heel belangrijk dat de leerkracht haar leidende rol vanaf de eerste dag aanpakt door de normen (afspraken en regels) vast te stellen en die ook zelf in haar gedrag te laten zien. Let op: elke verandering in de samenstelling van de groep (bijvoorbeeld de komst van een nieuwe leerling) heeft gevolgen voor het verloop van de groepsfases.

De andere twee groepsfases zijn **performing** (de groep is gevormd en kan, als de voorgaande fases goed zijn verlopen, positief met elkaar aan de slag) en **adjourning** (afscheid van de groep en evaluatie).

In de schema's op de volgende bladzijde zie je hoe deze fases eruitzien, waarbij we een verschil zien tussen een geleide groep en een niet geleide groep. In een geleide groep, waarvan meestal sprake is in het basisonderwijs, zal de leerkracht de fase van norming voor de fase van storming laten plaatsvinden. Veel leerkrachten weten immers uit ervaring dat het de meeste kans van slagen heeft om in het begin van het schooljaar al duidelijke regels te stellen. Als je eerst de teugels laat vieren en later in het jaar probeert de regels aan te scherpen of bij te stellen, verloopt dit veel moeizamer.

TIPS PER FASE VOOR DE PERIODE VAN DE GOUDEN WEKEN

Forming

Als een kind zich niet voldoende bij de groep voelt horen, kun je letten op de volgende punten:

- Let op non-verbale signalen om te ontdekken wat het kind wél wil, waar het belangstelling voor heeft, enzovoort.
- Handel onderzoekend en kijk bij alles wat je doet goed naar de reactie van het kind.
- Maak (oog)contact waardoor het kind zich gezien voelt.
- Heb aandacht.
- Betrek het kind (non-)verbaal zodat het zich niet genegeerd voelt.
- Accepteer de ruimte die het kind nodig heeft.
- Bejegen het kind positief.
- Daag het kind uit in kleine stapjes.
- Zoek een maatje voor het kind.

Norming

Om normen en waarden (regels/afspraken) over te dragen en te bevorderen, zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- *Teach as you preach*: de leerkracht is hét model voor eerlijkheid, respect, humor en plezier. Dit laat zij zien in haar dagelijkse werk, want goed voorbeeld doet goed volgen.
- Benoem de waarden expliciet met de kinderen. Dat kan alleen als de leerkracht die waarden zelf ook kent en dit gedeelde waarden van de hele school zijn.
- Geef opdrachten die de groepsgeest bevorderen, zoals spel- en discussievormen waarbij je naar elkaar moet luisteren, samenwerken en samen beslissingen moet nemen.
- Geef geen opdrachten die concurrentie bevorderen tussen individuele kinderen of tussen subgroepjes.
- Evalueer veel met vragen als: welk gedrag werkte remmend of bevorderend? Vat dit goed samen, leg (visueel) vast en maak kinderen medeverantwoordelijk.

Storming

Als kinderen te veel of te weinig invloed hebben, kun je het volgende doen:

- Maak oogcontact, want soms is dit al voldoende correctie.
- Noem de naam van het kind.
- Bejegen het kind positief, zodat jij zijn inzet erkent.
- Benoem het gewenste gedrag.
- Geef een compliment als het gewenste gedrag laat zien.
- Betrek het kind en benut zijn kracht.
- Corrigeer het kind niet ten overstaan van de hele groep (dit werkt statusverlagend).
- Geef het kind een time-out als het gedrag voortkomt uit overprikkeling.
- Bij een conflict: maak het kind medeverantwoordelijk en stimuleer het kind het conflict zelf op te lossen.
- Als je straft: straf snel na de verkeerde actie, houd de straf kort, benoem het foute gedrag, bied hiervoor een alternatief en stem de straf af op het gedrag.
- Gebruik altijd de 'ik-boodschap'.

HET SUCCES VAN DE GOUDEN WEKEN

Veiligheid in de groep

Veiligheid en geborgenheid zijn voor de ontwikkeling van een kind van groot belang. Immers: het verwerven van een eigen identiteit gebeurt in de nabijheid van anderen. Het kind identificeert zich met de omgeving en moet zich daarin thuis voelen (Hooijmaaijers et al., 2012). De mate van functioneren en leren van een kind is dus sterk afhankelijk van de door hem ervaren veiligheid. Die veiligheid kent drie basisbehoeften: erbij horen (inclusie), invloed hebben (controle) en persoonlijk contact (affectie).

Hiërarchie in de groep

Kennis over de hiërarchische positie in de groep is belangrijk om snel actie te kunnen ondernemen als kinderen last hebben van hun positie in de groep. Inzicht in die hiërarchie verkrijgt je door het regelmatig afnemen van een sociogram.

Vanuit de literatuur kennen we grofweg vijf groepen leerlingen (Van Overveld, 2016):

- 1 De populaire groep: circa 15%, meestal meisjes, sociaal, behulpzaam, communicatief, assertief, hebben agressie niet nodig.
- 2 De gemiddelde groep: circa 55%, vallen niet erg op, kunnen goed mee op sociaal gebied, trekken met elkaar op, zorgen voor rust en gezelligheid in de groep.
- 3 De controversiële groep: circa 5%, bijzonder gedrag (agressief of brutaal, of 'anders'), worden niet afgewezen door de rest van groep.
- 4 De genegeerde groep: circa 10%, 'onzichtbaar', worden geaccepteerd, kunnen hun positie vaak zelf niet wijzigen, hebben controle over hun status quo, zeggen weinig, soms net het verkeerde, lopen risico op ontwikkeling van angst/depressie.
- 5 De afgewezen groep: 15%, meestal jongens, niet geliefd, vijandig benaderd, minder sociaal of cognitief vaardig, reageren agressief of juist teruggetrokken, kans op gepest worden is relatief groot.

Fysieke nabijheid

Promotieonderzoek van Van den Berg uit 2015 naar fysieke afstand in meters tussen twee leerlingtafels leverde interessante uitkomsten op. Die afstand blijkt een van de beste voorspellers van iemands persoonlijke band met anderen. Kinderen die minder geliefd zijn of minder populair zijn, hebben vaak een tafeltje aan de rand van de klas. Door niet geliefde leerlingen dicht bij kinderen te zetten die wel aardig gevonden worden en dit minimaal twaalf weken vol te houden (aanvankelijk is er namelijk verzet), blijken minder geliefde kinderen beduidend positiever te scoren bij een vervolgmeting.

De Gouden Weken en het team

Het succes van de Gouden Weken staat en valt met het voorleven en bespreken van belangrijke waarden, en daarnaast met het introduceren en leren houden aan normen (afspraken en regels). Natuurlijk in de eigen groep, maar óók in de hele school. Een veilige school is immers een breed gedragen schoolverantwoordelijkheid; ook die van ouders (zie hierna).

Het is daarom goed om het schoolseizoen rond dit onderwerp met het hele team te starten. Dat kan bijvoorbeeld met een studieochtend. Kwink heeft hiervoor, in samenwerking met een van de vele Kwink-coaches, een kant-en-klaar format ontwikkeld: 'Teamstart van de Gouden Weken'. Deze PowerPoint-presentatie vindt u op www.kwinkop-school.nl/groepsversterkers. In bijlage 1 vind je een mini-poster die bij deze presentatie hoort. Die kun je gedurende de eerste weken van het nieuwe schoolseizoen ophangen in de teamkamer als inspirerend geheugensteuntje.

De Gouden Weken en ouders

'Educatief partnerschap' is een begrip dat steeds meer scholen omarmen. Daar is sprake van als zowel de leerkracht als de ouder zich inspant om van het kind een prettig en verantwoordelijk persoon te maken. Daarvoor is een sociaal veilige groep van cruciaal belang. Een van de manieren om de goede relatie tussen school en ouders te verstevigen, is om elkaar te informeren en ontmoeten. Ouders die positieve ervaringen met de leerkracht van hun kind hebben, praten thuis ook positief over haar. Die input neemt het kind weer mee naar school. Zo kunnen school en ouders optreden als een opvoedkundige twee-eenheid.

TIP besteed extra aandacht aan de Kwink Koelkastposter voor thuis. Die vind je op www.kwinkopschool.nl (achter de inlog).

TIP voor meer achtergrondinformatie

Als je meer wil weten, lees dan vooral het boek *Ontwikkeling in de groep. Groepsdynamica bij kinderen en jongeren* van Marianne Luijtjes en Ilona de Zeeuw-Jans. Helder geschreven en uitermate praktisch.

Onderzoek van Lusse (2013) laat zien dat een keten van vertrouwen een belangrijke voorwaarde voor schoolsucces is. Een kind krijgt onder meer zelfvertrouwen door positief contact met zijn ouders, die tegenover hun kind zullen uitspreken dat onderwijs belangrijk is. De school schenkt op haar beurt vertrouwen aan de ouders met positieve feedback over het kind en door met de ouders samen na te denken over opvoedingsvraagstukken.

Bronnen:

- Van den Berg, D. (2015). *Herstel van de pedagogische dimensie in de ontwikkeling van mens en wereld*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- Hooijmaaijers, T. (2012). *Ontwikkelingspsychologie voor leerkrachten basisonderwijs*. Assen: Koninklijke van Gorcum.
- Luijtjes, M. en I. de Zeeuw-Jans (2017). *Ontwikkeling in de groep, Groepsdynamica bij kinderen en jongeren*. Bussum: Coutinho.
- Lusse, M. (2013). *School en thuis – Succesfactoren voor het verbinden van twee leefwerelden*. Huizen: Pica.
- Van Overveld, K. (2016). *Groepsplan Gedrag. Planmatig werken aan passend onderwijs*. Huizen: Pica.
- Tuckmann, B. (1965). 'Developmental Sequence in Small Groups.' *Psychological bulletin* 63 (1965): 384-99.
- Wijsman, E. (2013). *Gedrag in organisaties*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.

De Kwink Gouden Weken-poster

Elke groep met een Kwink-abonnement heeft de Gouden Weken-poster ontvangen. Dat is een poster met energizers om van de klas een groep te maken. Je kan deze speelse en korte activiteiten inzetten tussen twee lessen door of gebruiken als je de groep even wil laten bewegen. Ook buiten de Kwink-lessen om. Hang de poster (ook digitaal beschikbaar) op een centrale plek in het lokaal.

Iedereen klaar...? Starten maar!

Hieronder vind je activiteiten die helpen om elkaar beter te leren kennen, beter samen te werken en rekening met elkaar te houden. Doel: het realiseren van een sterke, veilige groep. Kijk welke activiteiten je voor jouw groep geschikt vindt.

STARTEMOTIE

Deel post-its uit. Toon op het digibord de emotiewoorden door naar de digibordomgeving van Kwink te gaan, op 'Meer informatie' te klikken en de desbetreffende bouw te selecteren. Welke emoties voelen de kinderen bij de start van het nieuwe schooljaar? Die schrijven ze op posts-its. Hierna plakken ze de emoties op hun buik. Misschien willen ze sommige voor zichzelf houden. Die plakken ze aan de binnenkant van hun kleding. Alle startemoties opgeplakt? Dan gaan de kinderen op zoek naar iemand met dezelfde emotie. Ze praten samen over hoe ze het ervaren om dit te voelen. Uitgepraat? Dan gaan ze op zoek naar een ander met eenzelfde startemotie.

STARTGESPREK

Schrijf de volgende vragen op het bord:

- Wat verwacht je van dit schooljaar?
- Waar kijk je naar uit?
- Waar zie je tegenop?
- Hoe kan ik jou helpen?

Maak tweetallen en laat die aan de hand van de vragen op het bord met elkaar in gesprek gaan. Zijn er kinderen in jouw groep die niet zo goed met elkaar kunnen praten? Probeer juist hen met deze vragen in gesprek te laten gaan. Help waar nodig is. Herhaal deze activiteit een paar keer, tot iedereen in deze groep elkaar gesproken heeft.

HET BEGINT MET VOORSTELLEN

(voor jonge kinderen)

Met deze werkvorm leren de kinderen kort iets over zichzelf vertellen. Gebruik hiervoor de spelvorm zakdoekje leggen. Als het kind de zakdoek heeft, vertelt hij kort iets over zichzelf. Vooral jonge kleuters zullen dit lastig vinden. Stel vooraf een specifieke vraag. Bijvoorbeeld: Wat is je favoriete dier? Met wie woon jij thuis? Wat vind je moeilijk en waar ben je goed in?

MYSTERY HERO!

Schrijf de naam van elk kind op een briefje of ijslollystokje en stop deze in een pot. Trek aan het begin van de dag één naam uit de pot. Bekijk deze zonder dat de kinderen dit kunnen zien. Vertel de kinderen dat je deze dag extra goed let op positief gedrag dat dit kind laat zien. Omdat niemand weet wie de *mystery hero* is, doe je dit verzoek aan alle leerlingen. Aan het einde van de dag maak je bekend welk kind de *mystery hero* van de dag is. Is het gedrag gedurende de dag niet positief? Dan blijft voor altijd geheim wie de *mystery hero* was die dag.

HANDIG OM TE WETEN

Voel je veilig om aan te geven waar je goed in bent én wat je nog wil leren. Elk kind trekt zijn hand om op een groot vel papier. Daarna bedenkt elk kind vijf dingen waarvan het zelf vindt dat het daar goed in is. Laat elk van die vijf dingen bij een vinger van de hand schrijven of tekenen. In het midden van de hand schrijven of tekenen de kinderen wat ze de komende week (of twee weken) graag willen leren. Hang alle getekende handen bij elkaar en laat die goed bekijken. Stel ook de vraag wie de kinderen de komende tijd kunnen helpen om iets te leren.

PITSTOP

Om de 'race' dit schooljaar vol te houden, is het nodig af en toe een pitstop te maken. Geef de kinderen tekenpapier en laat hun ideale pitstopplek tekenen. Hoe ziet die plek om te ontspannen en even bij te tanken eruit? Wat hebben ze daar nodig? Willen ze daar alleen zijn of samen?

SAFETY CAR

Soms gaat het even mis met een kind in de groep. Hoe komen ze dan weer 'op de rit'? Praat erover met elkaar en laat de kinderen elkaar tips geven. Vertel ook als leerkracht wat jij in zo'n situatie nodig hebt.

Verbeeld het gesprek en de tips in de safety car (zie bijlage 2). Bijvoorbeeld door de lijntekening van de auto te vullen met helpende woorden en zinnen, of te tekenen wat helpend kan zijn.

TWEE WAAR EN EEN NIET WAAR

In dit spel schrijven alle kinderen drie feiten over zichzelf op. Twee van deze feiten zijn waar, en één feit is niet waar. Nu is het aan de andere kinderen om te raden welke van de drie genoemde feiten niet waar is. Dit kun je spelen in de kring, maar ook in kleine groepjes.

INTERVIEW

Tweetallen: één is de presentator, de ander wordt geïnterviewd. De presentator probeert in vijf minuten tijd drie bijzondere wetenswaardigheden van de ander te ontdekken.

JE GROOTSTE DROOM

Kinderen leren veel over elkaar als ze hun grootste dromen met elkaar delen. In tweetallen vertellen de kinderen elkaar hierover. Elk kind kiest een kenmerkend woord uit de droom van de ander en noteert dat.

Tip

Verwerk al deze woorden in een woordwolk van de hele groep.

www.gewoonleuker.nl/maak-een-woordwolk/

PASPOORT

Toon alle emotiewoorden van de emotiewoordenschat op www.kwinkopschool.nl en geef de volgende opdracht.

Welke woorden verbind jij met een veilige groep? Kies er vijf die bij jou passen en combineer die met een foto van jezelf. Plak de foto op een A4-blad en schrijf de woorden er op een creatieve manier omheen. Bij elk woord komt een korte situatie of toelichting.

EEN VEILIGE GROEP

Elk kind schrijft op een klein gekleurd kaartje één ding dat het nodig heeft om zich veilig te voelen in de groep. Prik alle kaartjes op een prikbord en hang daar groot een strook papier boven met de tekst: 'Het wordt een veilige groep dit jaar'. Laat nu een van de kinderen een kaartje van het prikbord pakken. Het leest de notitie voor. Bespreek samen de vraag: hoe kun je hier als groep voor zorgen?

KLAAR? RUILEN MAAR!

Zet op het plein of in de gymzaal zoveel plekken uit als er kinderen in de groep zitten, plus een plek voor jezelf. Je kunt hiervoor blokken, pylonen of bijvoorbeeld een jas gebruiken. Iedereen zoekt een plek.

Het is de bedoeling dat iedereen zo vaak mogelijk van plek ruilt met een ander. Maar er mag niet gesproken worden en ook geen geluiden gemaakt worden. Hoe vaak lukt het om met iemand van plek te wisselen?

Variatie

Haal een plek weg en wijs een tikker aan. De tikker mag iemand tikken die niet bij een plek staat. Wie getikt is, gaat aan de kant staan. Het wordt zo steeds moeilijker om non-verbaal te communiceren over het ruilen.

KIKKERS HELPEN ELKAAR

Leg verspreid door de gymzaal matten neer. Zorg ook voor muziek. De kinderen zijn kikkers en huppelen, springen of zwemmen door de ruimte. Zodra de muziek stopt, helpen ze elkaar op het droge: een mat. Maar... er zijn veel minder matten dan kinderen. Ze moeten dus ruimte voor elkaar maken. Gelukkig is alleen aanraken van de mat al genoeg om veilig te zijn. Haal nu één mat weg en speel het spel opnieuw. Blijf dit herhalen. Is het ook mogelijk om alle kinderen op één mat te krijgen?

WIE DOET WAT?

Maak groepjes van drie. Zorg dat er voor elk groepje drie taken zijn. Bijvoorbeeld: rondjes rennen, touwtjespringen en jongleren. Vertel dat ze straks een minuut de tijd krijgen voor de taken. Ieder kind moet tellen hoe vaak het gerend, gesprongen of gejongleerd heeft. Het groepje beslist wie wat gaat doen. Bespreek na het spel of de verdeling goed gekozen was. Hadden ze er lol in? Zijn ze tevreden met het resultaat?

Andere taken

Laat kinderen een liedje zingen, een som uitrekenen, de betekenis ergens van op internet opzoeken, van letters een zo lang mogelijk woord maken, zo vaak mogelijk een rondje om je stoel rennen, gaan zitten, weer opstaan en weer een rondje rennen, enzovoort. Laat kinderen ook zelf taken verzinnen.

KLAAR VOOR DE FOTO?

De kinderen staan in twee rijen tegenover elkaar. De eerste rij is in dit spel een fotograaf en de tweede rij gaat op de foto. De fotografen sluiten hun ogen en geven de andere kinderen de tijd om in een gekke positie te gaan staan. Geef de leerlingen de opdracht om in interactie met elkaar een houding aan te nemen. Staan ze klaar, dan zeggen de fotografen 'klik' en openen voor drie seconden hun 'lens' (ogen). Daarna gaat de 'sluiter' weer dicht. De groep tegenover hen gaat weer in een normale positie staan. Lukt het de fotografen ze weer precies neer te zetten zoals ze stonden?

Tip

Maak voor en na de 'foto' ook twee echte foto's zodat het daarna op het digibord vergeleken kan worden.

EEN, TWEE, DRIE, VIER... GO!

Ga met de klas in een kring zitten. Vertel de kinderen dat het in deze oefening gaat om samenwerking zonder daarbij te praten of gebaren te maken. Het gaat om concentratie en elkaar iets gunnen. Bij de magische vier gaat het erom dat er altijd vier kinderen tegelijkertijd staan. Nooit meer en nooit minder. Als er meer dan vier staan start het spel opnieuw. Staan er minder? Dan begint de groep ook opnieuw aan het spel. Het spel vergt enige oefening maar bij goed oefenen slaagt het zeker.

ACHT GROEPSVERSTERKERS

EEN GOUDEN START: SAMEN POSITIEF OP REIS

1

Geef meer (oprechte) complimenten dan negatieve kritiek.

6

Geef opstekers klassikaal en corrigeer/bestraf een op een!

2

Ken je leerlingen en laat de leerlingen jou kennen!

3

Maak samen groepsafspraken: hoe gaan we in de groep met elkaar om?

7

Doe een paar keer per dag groepsvormende activiteiten: energizers en spelletjes.

4

Zorg dat je aan het begin van het jaar (meerdere malen) persoonlijk contact hebt met de ouders van je groep.

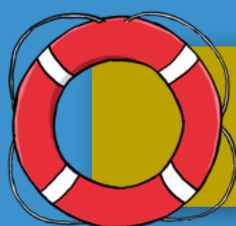
8

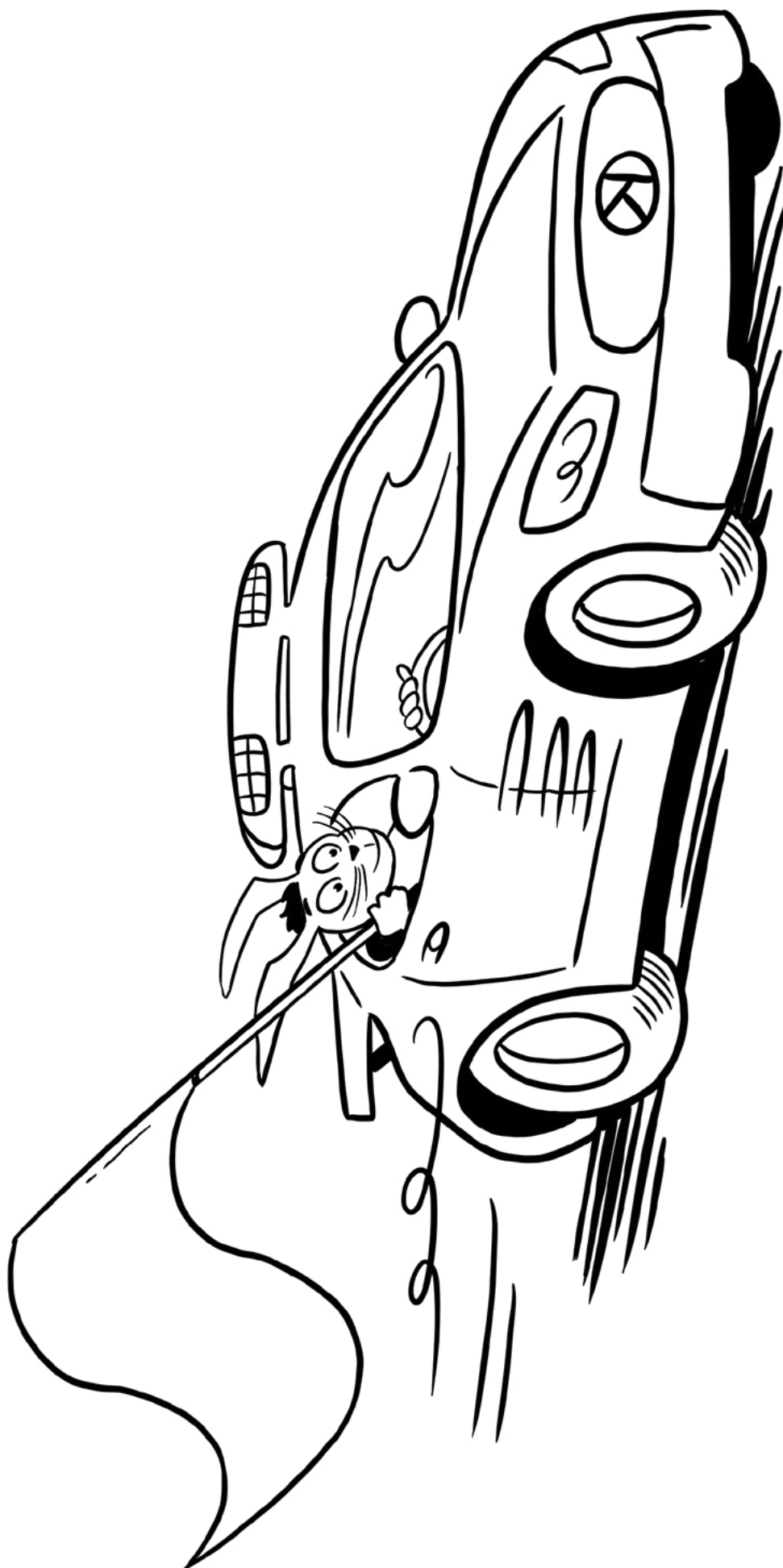
Maak concrete afspraken over de invulling van de Gouden Weken.

5

Zorg voor een goede overdracht van de groep vóór de eerste schooldag.

Nog geen
Kwink-abonnement?
Probeer Kwink gratis uit.
Vraag een proefabonnement
aan. Dan kan de hele school
een aantal weken gratis met
Kwink aan de slag.

Ga naar:
www.kwinkopschool.nl

Tot ziens!

 kwintessens

Berkenweg 11
3818 LA Amersfoort

VOOR SOCIAAL-EMOTIONEEL LEREN

www.kwinkopschool.nl